

A photograph of two young girls with long hair blowing bubbles. The girl on the right is in the foreground, wearing a white tank top, and is blowing a large, colorful bubble. The girl on the left is slightly behind her, wearing a striped shirt, and is also blowing a bubble. They are both holding small containers of bubble solution. The background is a soft-focus green, suggesting an outdoor setting with trees.

MÅL FÖR SOCIAL

HÅLLBARHET 2030

För Västra Götalandsregionen och
de verksamheter som finansieras av
Västra Götalandsregionen.

Innehåll

Hållbar utveckling och det goda livet – för varje människa.....	3
Mål för social hållbarhet 2030.....	4
Genomförande och uppföljning av målen.....	4
Hållbar utveckling och Agenda 2030.....	5
Agenda 2030 – globala mål och regionalt ansvar.....	6
Västra Götalandsregionen knyter an till samtliga mål i Agenda 2030.....	6
Social hållbarhet, folkhälsa och mänskliga rättigheter.....	7
Mål 1: God hälsa och välbefinnande.....	9
Delmål 1.1: Främja hälsosam uppväxt och fullföljda studier.....	10
Delmål 1.2: Främja hälsosamt åldrande och motverka ofrivillig ensamhet.....	11
Delmål 1.3: Främja psykisk hälsa och förebygga suicid.....	11
Delmål 1.4: Främja goda levnadsvanor och ett hållbart arbetsliv.....	13
Mål 2: Jämlikhet och lika rättigheter.....	14
Delmål 2.1: Främja kunskap om jämlikhet och mänskliga rättigheter.....	14
Delmål 2.2: Identifiera och analysera orättfärdiga skillnader.....	15
Delmål 2.3: Främja tillgänglig och inkluderande verksamhet.....	16
Mål 3: Tillit, trygghet och delaktighet.....	17
Delmål 3.1: Främja ansvarstagande och transparent organisation.....	17
Delmål 3.2: Främja frihet från våld, hot, kränkningar och tvång.....	18
Delmål 3.3: Främja medskapande och dialog.....	19

Hållbar utveckling och det goda livet – för varje människa

Västra Götalandsregionen leds av visionen Det goda livet i Västra Götaland, vilket innebär att vi ska bidra till ett gott liv för varje människa genom hela livet. I visionen står att hållbar utveckling utifrån ekonomisk, social och miljömässig dimension ska utgöra en ram för allt utvecklingsarbete i Västra Götaland och beaktas i samtliga beslut.

Invånarna i Västra Götaland är i genomsnitt och vid internationella jämförelser nöjda med sina liv. Våra största utmaningar kopplat till social hållbarhet handlar om ojämlikhet i livsvillkor och hälsa, ökande psykisk ohälsa, minskande tillit mellan människor och en minskande delaktighet i det politiska och offentliga livet. För att möta dessa utmaningar krävs att samhället skapar förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen, för demokrati, för öppna och transparenta organisationer som människor kan lita på samt förutsättningar för alla människors makt att forma samhället och sina egna liv.

Syftet med Västra Götalandsregionens Mål för social hållbarhet 2030 är att tillsammans med Miljömål 2030 bidra till visionen "Det Goda Livet" genom att skapa ett gott liv för varje människa på en välmående planet. Förslaget till mål för social hållbarhet utgår ifrån de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030 och är prioriterade utifrån Västra Götalandsregionens uppdrag, utmaningar och påverkan på social hållbarhet. Ambitionen är att målen ska vara pådrivande för vårt arbete för att nå regionala, nationella och internationella mål och åtaganden på området social hållbarhet, inklusive folkhälsa, mänskliga rättigheter och Agenda 2030. Målen samlar Västra Götalandsregionens insatser för social hållbarhet och bidrar till att huvuduppdragen inom hälso- och sjukvård, kollektivtrafik, regional utveckling och kultur tillsammans främjar en socialt hållbar utveckling i Västra Götaland, nationellt och globalt. Mål för social hållbarhet 2030 omfattar alla Västra Götalandsregionens förvaltningar och bolag samt utgör ramen för krav på verksamheter som arbetar på uppdrag av Västra Götalandsregionen. Målen har tagits fram i dialog med Västra Götalandsregionens förvaltningar och bolag samt de cirka 60 organisationer från det civila samhället som ingår i regionstyrelsens samråd. Samråden ska bland annat öka Västra Götalandsregionens kapacitet att möta invånare vars perspektiv samråden representerar och som riskerar att förbises.

Vi i Västra Götalandsregionen ska aktivt bidra till en socialt hållbar utveckling i den verksamhet vi driver och i avtal och överenskommelser vi sluter. Det ska märkas när vi möter de som våra verksamheter är till för, när vi prioriterar, fattar beslut, arbetar främjande och förebyggande samt när vi kommunicerar, samverkar och för dialog. Mänskliga rättigheter och jämlikhet ska vara i centrum för Västra Götalandsregionens arbete.

Västra Götalandsregionen ska i rollen som en av Sveriges största arbetsgivare arbeta aktivt för social hållbarhet. Vår medarbetarpolicy beskriver de grundläggande värderingar, principer och förhållnings-sätt inom hälsa och arbetsmiljö, lika rättigheter och möjligheter, kompetensförsörjning och lön som ska leda arbetet framåt.

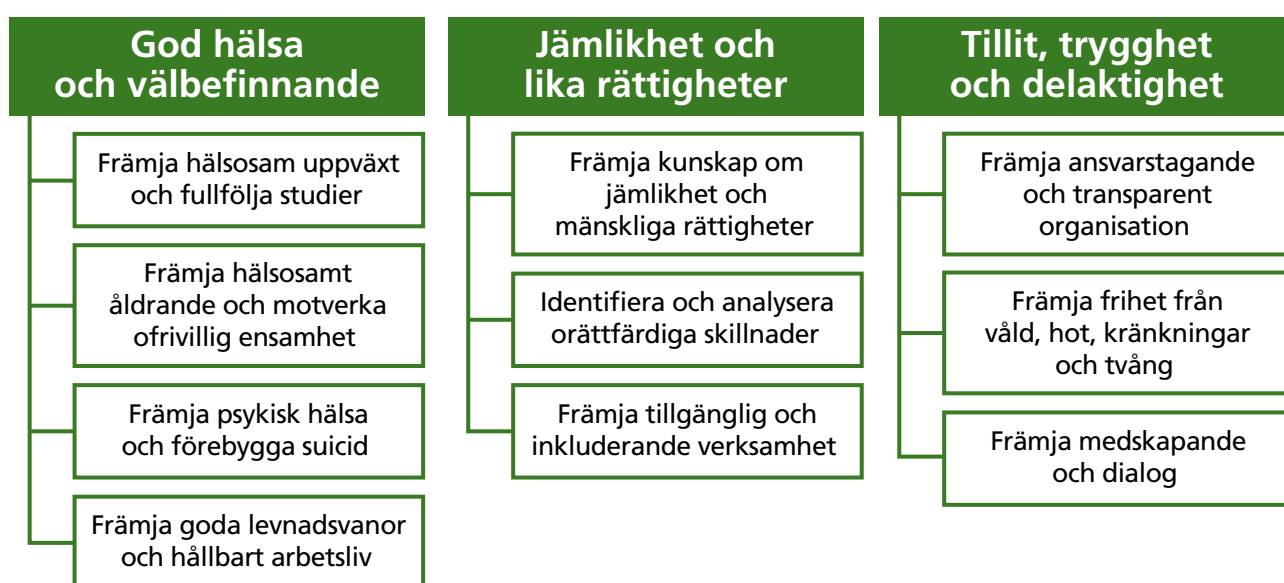
Vi ska i nära samverkan med andra utveckla lösningar och visa att en omställning till ett hållbart välfärds-samhälle är möjligt.

Mål för social hållbarhet 2030

Det här dokumentet innehåller övergripande mål och delmål för Västra Götalandsregionens arbete med social hållbarhet 2021–2030.

Målen gäller för Västra Götalandsregionens egna verksamheter och de verksamheter som finansieras av Västra Götalandsregionen.

Målen för social hållbarhet består av tre övergripande mål: God hälsa och välbefinnande, Jämlikhet och lika rättigheter samt Tillit, trygghet och delaktighet. Kopplat till varje övergripande mål finns delmål som beskriver prioriteringar under målperioden. Målen har stor bäring på de största utmaningarna för den sociala hållbarheten som Västra Götalandsregionen står inför.

Målen omfattar verksamheternas ansvar i tre olika roller:

- i förhållande till de våra verksamheter är till för; patienter, resenärer, besökare och andra målgrupper.
- i förhållande till medarbetare och förtroendevalda.
- i förhållande till invånarna; alla som bor, vistas och verkar i Västra Götaland.

Genomförande och uppföljning av målen

Mål för social hållbarhet 2030 ska ledas och styras inom Västra Götalandsregionens huvud- och stödprocesser¹ för ett sammanhållet och resurseffektivt genomförande. Målen ska förstärka ett hållbart genomförande av omställning i hälso- och sjukvården, framtidens vårdinformationsmiljö, arbetsgivarvarumärket, digitaliseringen, den regionala utvecklingsstrategin, kulturstrategin samt det regionala trafikförsörjningsprogrammet.

¹ Huvudprocesserna är hälso- och sjukvård, regional utveckling, kollektivtrafik och kultur. Stödprocesserna är exempelvis service, ekonomi, fastigheter, kommunikation, personal, inköp, IT.

Västra Götalandsregionens stödprocesser har viktiga roller i genomförandet av målen. I samverkan med huvudprocesserna skapar de regiongemensamma förutsättningar för att kärnverksamheten ska bedrivas med så stor positiv påverkan på den social hållbarheten som möjligt. För att fullt ut dra nytta av Västra Götalandsregionens storlek, kompetens och kapacitet krävs ett koncernövergripande samarbete mellan Västra Götalandsregionens förvaltningar och bolag.

För att möjliggöra ett kraftfullt genomförande av Mål för social hållbarhet 2030 krävs tydliga prioriteringar, ett kontinuerligt förändrings- och förbättringsarbete samt att social hållbarhet beaktas i både regionövergripande beslut och beslut i förvaltningar och bolag. Planering och prioritering av arbetet för social hållbarhet i förvaltningar och bolag ska tydligt integreras i de årliga processerna för budget och verksamhetsplanering för att säkerställa ekonomiska och personella resurser för genomförandet av Mål för social hållbarhet 2030.

Uppföljning och analys av Mål för social hållbarhet 2030 är en viktig del i genomförandet för att kontinuerligt möjliggöra rätt prioriteringar för att nå målen. Uppföljningen av arbetet för social hållbarhet ska integreras i förvaltningars och bolags ordinarie verksamhetsuppföljning samt på en regionövergripande nivå i samband med årsredovisningen.

Jämlikhet, delaktighet, transparens och samverkan ska genomsyra alla val av åtgärder för att säkerställa att ingen människa lämnas utanför.

Hållbar utveckling och Agenda 2030

En hållbar utveckling tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov.² Hållbar utveckling innehåller tre dimensioner – den ekologiska, den sociala och den ekonomiska.

- Ekologisk hållbarhet handlar förenklat om att inte överskrida planetens gränser. Den ekologiska dimensionen innebär att Västra Götalandsregionen ska begränsa klimatförändringarna, främja biologisk mångfald och ekosystemtjänster, och bibehålla frisk luft, land och vatten.
- Social hållbarhet handlar om människors välbefinnande och livsvillkor; om hur Västra Götalandsregionen ska arbeta för hälsa, jämlikhet, egenmakt, tillit, trygghet och delaktighet, om samhällets utveckling och individens rättigheter.
- Ekonomisk hållbarhet kan beskrivas som en ekonomisk utveckling som inte medför negativa konsekvenser för den ekologiska eller sociala hållbarheten. Den ekonomiska hållbarheten möjliggör för Västra Götalandsregionen att skapa förutsättningar för det goda livet genom sitt uppdrag.

Den ekologiska dimensionen är en ram för att kunna uppnå de två andra dimensionerna, medan social hållbarhet, människans välbefinnande, ses som målet och den ekonomiska som medel och möjliggörare för de övriga dimensionerna.

² Report of the World Commission on Environment and Development: Our Common Future 1987, även kallad Brundtlandrapporten.

Agenda 2030 – globala mål och regionalt ansvar

Agenda 2030 är framtaget av FN för att samla världen kring hållbar utveckling³. De globala målen grundas i de mänskliga rättigheterna och målen kan endast uppnås om principerna om människorättsbaserat arbete respekteras; jämlikhet, delaktighet, ansvar och transparens. "Leaving no one behind – Ingen ska lämnas utanför" är den övergripande principen för Agenda 2030. Jämlikhet är därför både en förutsättning och ett mål för hållbar utveckling och ska genomsyra allt vårt arbete för att uppnå de 17 målen för hållbar utveckling.

De 17 globala målen för hållbar utveckling går in i varandra och är varandras förutsättningar. Tillsammans bildar de ett pussel där alla bitar behöver vara med. När vi kommer vidare i arbetet med ett av målen öppnas nya vägar för att nå de andra. Om något mål halkar efter riskerar framgångarna i de andra målen att inte bli varaktiga.

Västra Götalandsregionen knyter an till samtliga mål i Agenda 2030

Västra Götalandsregionens tre övergripande mål för social hållbarhet kopplas allra tydligast till tre av målen i Agenda 2030: **Mål 3: God hälsa och välbefinnande**, **Mål 10: Minskad ojämlikhet** och **Mål 16: Fredliga och inkluderande samhällen**.

Målen har delvis fått nya rubriker för att tydligare fånga Västra Götalandsregionens roller och uppdrag. Dessa utvalda mål är avgörande för att nå samtliga övriga 14 mål i Agenda 2030. Vårt arbete med Mål 1 för social hållbarhet 2030 har särskilt stor effekt på **Mål 1: Ingen fattigdom**, **Mål 2: Ingen hunger**, **Mål 4: God utbildning för alla**, **Mål 5: Jämställdhet**, **Mål 8: Anständiga arbetsvillkor**, **Mål 11: Hållbara städer och samhällen** samt **Mål 12: Hållbar konsumtion och produktion**.

³ <https://www.globalamalen.se/manskliga-rattigheter/>
2020-04-24

Mål 17 är också ett mål av särskild vikt för Västra Götalandsregionen. Målet handlar om **Globalt partnerskap** vilket för Västra Götalandsregionen innebär att samverka med exempelvis invånarna, det civila samhället, kommunerna, andra myndigheter, akademien och näringslivet ska genomsyra allt vi gör, i synnerhet i genomförandet av målen för social hållbarhet.

Social hållbarhet, folkhälsa och mänskliga rättigheter

Ett socialt hållbart samhälle beskrivs som ett jämställt⁴ och jämlikt samhälle där människor lever ett gott liv med god hälsa, utan orättfärdiga skillnader. Ett samhälle med hög tolerans där människors lika värde står i centrum, vilket kräver att människor känner tillit och förtroende till varandra och är delaktiga i samhällsutvecklingen. Social hållbarhet är av avgörande betydelse för det demokratiska samhället och är helt nödvändig ur ett samhällsekonomiskt perspektiv. Ett socialt hållbart samhälle tål påfrestningar, är anpassningsbart och förändringsbenäget (resilient).⁵

Västra Götalandsregionen ska arbeta för att nå det nationella målet för folkhälsopolitiken som är att skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation⁶. Målet förtydligar sambandet mellan samhälleliga förutsättningar, som kan påverkas genom politiska beslut, och hälsoutvecklingen i befolkningen. Förutsättningar för att nå målet är tvärsektorielt långsiktigt agerande från samhällets olika sektorer; från det offentliga, privata och civila samhället samt från individerna själva. Västra Götalandsregionen ska vara en regional länk från nationell till lokal nivå och bidra till ett effektivt och sammanhållet strategiskt folkhälsoarbete i hela länet.

Genom målen för social hållbarhet sätter Västra Götalandsregionen fokus på det nationella målet och dess åtta målområden:

1. Det tidiga livets villkor.
2. Kunskaper, kompetenser och utbildning.
3. Arbete, arbetsförhållanden och arbetsmiljö.
4. Inkomster och försörjningsmöjligheter.
5. Boende och närmiljö.
6. Levnadsvanor.
7. Kontroll, inflytande och delaktighet.
8. En jämlik och hälsofrämjande hälso- och sjukvård.

De första sju målområdena utgör centrala områden där resursbrist och sårbarhet är särskilt avgörande för jämlik hälsa. Det sista målområdet pekar på hälso- och sjukvårdens ansvar att möta de skillnader som finns mellan sociala grupper vad gäller insjuknande, behandling och konsekvenser av sjukdom och ohälsa.

4 Jämställdhet brukar definieras som att kvinnor och män, flickor och pojkar ska ha samma möjligheter, rättigheter och skyldigheter. Jämlikhet är ett vidare begrepp som även omfattar lika möjligheter, rättigheter och skyldigheter i fler aspekter än två kön. I dokumentet används huvudsakligen begreppet jämlikhet som också inkluderar jämställdhet som en viktig del.

5 Folkhälsomyndigheten och SKR:s plattform för social hållbarhet.

6 www.folkhalsomyndigheten.se/folkhalsoarbete/folkhalsopolitikens-mal/de-atta-malomradena-inom-folkhalsopolitiken/ 2020-11-19.

Sverige har undertecknat ett flertal konventioner om mänskliga rättigheter⁷ som i praktiken innebär att Västra Götalandsregionen är skyldig att respektera, skydda, uppfylla och främja de mänskliga rättigheterna inom sina ansvarsområden. Vi ska bidra till att utveckla ett jämlikt samhälle och skydda grupper som löper särskild risk att inte få sina rättigheter tillgodosedda. Målen för social hållbarhet är viktiga delar i arbetet för att leva upp till de åtaganden vi har. Västra Götalandsregionen har exempelvis ansvar för:

- att tillgodose rättigheter för de nationella minoriteterna.⁸
- att bidra till att uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med både psykisk och fysisk funktionsnedsättning.⁹
- att bidra till att kvinnor och män, flickor och pojkar samt icke-binära vuxna och barn ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv.¹⁰
- att verka för interkulturell integration och motverka rasism och hatbrott.¹¹
- att främja hbtqi-personers lika rättigheter och möjligheter.¹²
- att tillgodose barnets rättigheter.¹³

Västra Götalandsregionen är också skyldiga att bidra till stärkt demokrati, yttrande- och religionsfrihet som alla tre är viktiga för en socialt hållbar utveckling.

⁷ Såsom FN:s konventioner om medborgerliga och politiska rättigheter samt ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter samt EU-stadgan om de grundläggande rättigheterna.

⁸ Europarådets ramkonvention, lagen om de nationella minoriteterna, språklagen samt som finskt förvaltningsområde. De nationella minoriteterna är: judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar.

⁹ FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och diskrimineringslagen.

¹⁰ De nationella jämställdhetspolitiska målen, Kvinnokonventionen, CEMR-deklarationen, Istanbulkonventionen och diskrimineringslagen.

¹¹ Konventionen mot rasdiskriminering, nationell plan mot rasism och hatbrott, diskrimineringslagen.

¹² Nationella strategin för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck och diskrimineringslagen.

¹³ I enlighet med barnkonventionen som sedan 2020 är svensk lag.

Mål 1: God hälsa och välbefinnande

Hälsa och välbefinnande bland invånarna i Västra Götaland ska förbättras till år 2030

God hälsa är grundläggande för ett socialt hållbart samhälle och rätten till bästa möjliga hälsa är en mänsklig rättighet. Sveriges folkhälsopolitiska mål handlar om att skapa förutsättningar för en god och jämlik hälsa.

Den självskattade hälsan och medellivslängden är generellt god i Västra Götaland. Däremot ökar skillnaderna i hälsa exempelvis utifrån kön, mellan olika delar av länet och mellan människor med olika utbildningsnivåer.

Hälsa är en grundläggande förutsättning för människors livskvalitet, egenmakt och ett gott liv i alla åldrar. I hälsobegreppet ingår såväl fysiska, psykiska och sociala aspekter som bland annat existentiell, sexuell och reproduktiv hälsa. De faktorer som påverkar vår hälsa allra mest är socioekonomisk status, hälsobeteende, fysisk miljö samt tillgång till hälso- och sjukvård. Känsla av sammanhang (KASAM)¹⁴

är också av stor betydelse för individens hälsa. Kultur och eget skapande är viktiga vägar till en sådan känsla av sammanhang samt till självförverkligande, egenmakt och välmående.

Befolkningens hälsa påverkar till exempel barn och ungas förutsättningar för fullföljda studier, behovet av hälso- och sjukvård samt antalet sjukskrivningar. Det påverkar i sin tur deltagande i arbetslivet, kompetensförsörjning och andra delar av ekonomins och samhällets utveckling.

Västra Götalandsregionen kan själv och i samverkan påverka hälsan i befolkningen genom att arbeta hälsofrämjande och förebyggande i hälso- och sjukvård och tandvård. Vi påverkar även hälsan som arbetsgivare, genom regional utveckling samt inom kultur- och utbildningsverksamhet. Den service vi erbjuder våra invånare ska kompensera för ojämlika livsvillkor och stärka möjligheterna till hälsa och välbefinnande för individer och grupper med mindre egna resurser.

God hälsa och välbefinnande

Främja hälsosam uppväxt och fullfölja studier

Främja hälsosamt åldrande och motverka ofrivillig ensamhet

Främja psykisk hälsa och förebygga suicid

Främja goda levnadsvanor och hållbart arbetsliv

¹⁴ Känsla av sammanhang (KASAM) myntades av Aaron Antonovsky och beskriver vad som gör att människor bibehåller eller förbättrar hälsan. KASAM består av tre delar; upplevelsen av att förstå händelser på ett reflekterat sätt (begriplighet), att ha tillgång till de resurser och strategier som krävs (hanterbarhet) samt att kunna sätta in livets utmaningar i ett större sammanhang (meningsfullhet).

Delmål 1.1: Främja hälsosam uppväxt och fullföljda studier

Många faktorer påverkar barns hälsa och skolgång

Förhållandena under barn- och ungdomsåren har stor betydelse för både den psykiska och fysiska hälsan under hela livet. Ojämlighet i livsvillkor mellan olika familjer på grund av till exempel utbildningsnivå, sysselsättning och migrationsbakgrund bidrar till att barn och unga har skilda förutsättningar för hälsa, utveckling och utbildning. Samhällets institutioner som möter barn, unga och deras närstående har också inverkan på förutsättningarna för en hälsosam uppväxt.

En god hälsa gör det lättare att tillgodogöra sig utbildning, och utbildning lägger i sin tur en grund för god hälsa. Skillnaderna i skolresultat är stora mellan såväl flickor och pojkar som mellan olika kommuner och skolor i Västra Götaland. Skillnaderna är också stora mellan dem som har föräldrar med kortare utbildning (högst gymnasieutbildning) och dem vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning. Fullföljd skolgång i betydelsen gymnasiekompetens är en förutsättning för framtida arbete och försörjning.

Västra Götalandsregionen ska bättre främja en hälsosam uppväxt och fullföljda studier

I enlighet med FN:s barnkonvention ska Västra Götalandsregionen utjämna skillnader i livsvillkor och hälsa, skydda barn och unga som befinner sig i utsatta situationer samt förbättra förutsättningarna för barn och unga att fullfölja sina studier. De samlade insatserna från närstående, det civila samhället, kommunerna och Västra Götalandsregionen har stora effekter på barn och ungas hälsa, rättigheter, välbefinnande och inlärningsförmåga på både kort och lång sikt.

Mödra- och barnhälsovården, ungdomsmottagningarna samt tandvården har särskild möjlighet att arbeta hälsofrämjande och förebygga ohälsa samt tidigt uppmärksamma och rikta insatser kring barn och unga.

Specialistsjukvården ska särskilt uppmärksamma barn och ungas förutsättningar för så god hälsa och skolgång som möjligt i samband med sjukdom och behandling.

Västra Götalandsregionens naturbruksgymnasier och folkhögskolor ska arbeta för att fler i Västra Götaland ska slutföra sina gymnasiestudier. Genom stöd till rörelsedrivna folkhögskolor bidrar Västra Götalandsregionen till att främja jämlika förutsättningar för fullföljd studiegång oavsett var man bor i länet.

Även andra verksamheter i Västra Götalandsregionen ska bidra till goda uppväxtvillkor för barn och unga. Det gäller på alla områden där vi möter barnet direkt och indirekt som anhörig. Vi skapar goda förutsättningar för barnets rätt till bästa möjliga hälsa, kultur och fritid samt goda förutsättningar för barn att resa i kollektivtrafiken.

Som arbetsgivare ska Västra Götalandsregionen skapa goda och jämlika villkor för föräldraskap. Västra Götalandsregionen ska sträva efter att ses som en attraktiv arbetsgivare för unga vid val av framtida arbetsplats. Vi ska sprida yrkeskunskap så att framtidens medarbetare kan förberedas inför fortsatta studier och yrkesval.

Delmål 1.2: Främja hälsosamt åldrande och motverka ofrivillig ensamhet

Stärka det friska

Såväl medellivslängden som andelen äldre i befolkningen ökar och allt fler lever till hög ålder. Att främja ett hälsosamt åldrande handlar om att säkerställa rättigheter och möjliggöra välbefinnande även i äldre åldrar genom att till exempel utveckla och upprätthålla den funktionella förmågan. Hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande insatser från såväl samhällets som individens sida kan förbättra äldres hälsa och livskvalitet, och därmed även bidra till minskade samhällskostnader för vård och omsorg.

Hälsosamma levnadsvanor, sociala kontakter och god vård vid behov kan förbättra hälsoläget långt upp i åldrarna. Enligt forskningen är fyra områden av särskild vikt för att bibehålla hälsa och god livskvalitet hos äldre; social gemenskap och stöd, meningsfullhet och delaktighet, fysisk aktivitet och bra matvanor.

Ofrivillig ensamhet och social isolering har många negativa hälsoeffekter, som exempelvis ökad risk för depression och annan psykisk ohälsa eller riskabel alkoholkonsumtion. Fysisk aktivitet är ett verksamt sätt att behålla en hög grad av självständighet hos äldre och har även stor fallförebyggande effekt, även för personer som tidigare aldrig varit fysiskt aktiva. Fallolyckor bland äldre kan få allvarliga konsekvenser i form av skador och förlorad självständighet, som utöver lidande och försämrad livskvalitet för den drabbade bidrar till stora samhällskostnader.

Västra Götalandsregionen ska bättra främja hälsosamt åldrande och motverka ofrivillig ensamhet

Att antalet äldre i Västra Götaland ökar innebär förändrade förutsättningar för Västra Götalandsregionen både i förhållande till invånare och medarbetare.

I kontakten med äldre invånare ska vi arbeta med såväl hälsofrämjande som sjukdoms- och skadeförebyggande insatser. Äldre ska precis som alla andra erbjudas en jämlik, kunskapsbaserad och säker vård av god kvalitet. Västra Götalandsregionen ska utveckla arbetet med digitala vårdtjänster och nära vård för att bidra till långsiktig social hållbarhet samtidigt som vi också är vaksamma på att tjänster utformas så att de fungerar för alla och att alternativ till digitala lösningar alltid finns för de som behöver.

Vi ska skapa goda förutsättningar för äldre att resa i kollektivtrafiken samt för eget skapande och deltagande i Västra Götalandsregionens utbud av kultur- och folkbildningsaktiviteter. Som arbetsgivare ska vi skapa goda förutsättningar för äldre medarbetare att vilja och kunna arbeta kvar.

Delmål 1.3: Främja psykisk hälsa och förebygga suicid

God psykisk hälsa hos de flesta, men hälsan är ojämlikt fördelad

Den psykiska hälsan är grunden för vår hälsa, välbefinnande och funktionsförmåga.

I psykisk ohälsa inkluderas ofta allt från övergående psykiska besvär till mer allvarliga symptom, som en psykiatrisk diagnos och/eller psykisk funktionsnedsättning. Det handlar om hur vi mår och trivs med livet samt vår förmåga att klara livets upp- och nedgångar. Vårt psykiska mående varierar helt normalt genom livet, ibland mår vi bra, ibland mår vi sämre och kan uppleva symptom som stress, nedstämdhet och oro. Det är först när vi under långa perioder inte får tillräckligt med återhämtning, eller när nedstämdhet och oro tenderar att bli ett normaltillstånd, som vi närmar oss gränsen för vad som kan betraktas som psykisk ohälsa.

Det är viktigt att normala reaktioner inte sjukdomsförklaras, samtidigt som det också är viktigt att tidigt identifiera och behandla psykiatriska tillstånd.

De allra flesta vuxna i Västra Götaland uppger att de har ett gott eller mycket gott psykiskt välbefinnande. Samtidigt har psykisk ohälsa ökat i befolkningen både bland barn och unga, vuxna och äldre. Psykisk ohälsa är ojämnt fördelad i befolkningen. Den är till exempel högre bland kvinnor, personer med för-gymnasial utbildning, utrikesfödda, personer i arbetslöshet, ensamstående föräldrar och hbtq-personer. Personer som varit utsatta för traumatiserande upplevelser, fysiskt, psykiskt eller sexuellt våld löper också ökad risk för långvarig psykisk ohälsa om de inte erbjuds god behandling.

BRIS¹⁵ uppger att allt fler samtal med barn och unga handlar om självmordstankar, fysiskt våld, sexuella övergrepp och vuxnas missbruk. Skolan är en skyddsfaktor för barn med utsatthet i hemmet. Allt fler barn vittnar om oro inför framtiden, smittspridning och klimatet. Barn och unga som lever i ekonomiskt utsatta familjer rapporterar oftare psykiska besvär, och uppväxtvillkoren påverkar även den psykiska hälsan som vuxen. För att förebygga psykisk ohälsa krävs ett livsloppsperspektiv som omfattar alla åldrar med såväl främjande som förebyggande arbete.

Suicid, det vill säga att ta sitt eget liv, är den vanligaste yttre orsaken till att människor dör i Sverige. En tredjedel av alla som tar sitt liv har en pågående kontakt med den psykiatriska vården, betydligt fler har haft kontakt med annan hälso- och sjukvård.

Västra Götalandsregionen ska bättre främja psykisk hälsa och förebygga suicid

Västra Götalandsregionen ska främja psykisk hälsa genom att till exempel ge förutsättningar för eget skapande och deltagande i kulturlivet och folkbildningen samt genom att tillhandahålla och tillgängliggöra natur-, kultur- och andra byggda miljöer som kan ge plats för återhämtning.

Västra Götalandsregionen ska arbeta för att förebygga och tidigt upptäcka psykisk ohälsa samt vid behov skyndsamt sätta in insatser. Vi ska säkerställa att personer med psykisk ohälsa, psykisk sjukdom eller psykisk funktionsnedsättning har tillgång till en jämlik, kunskapsbaserad och säker vård och omsorg av god kvalitet. I de fall då insatser för en person behöver samordnas med stöd från flera aktörer ska alla med behov erbjudas att en SIP, samordnad individuell plan, upprättas. Vi ska också arbeta systematiskt för att förebygga suicid. Alla delar av vården ska ha kompetens att upptäcka självmordsbenägenhet.

Som arbetsgivare ska Västra Götalandsregionen arbeta för en god organisatorisk och social arbetsmiljö för alla medarbetare.

¹⁵ Barnens rätt i samhället, www.bris.se 20-11-19

Delmål 1.4: Främja goda levnadsvanor och ett hållbart arbetsliv

Goda levnadsvanor och arbete är viktigt för hälsa och välbefinnande

Goda levnadsvanor möjliggör ökad livskvalitet, psykisk hälsa och förutsättningar att klara vardag, studier och arbete, medan brister i till exempel fysisk aktivitet och matvanor bidrar till ohälsa och sjukdom. Vi kan själva i stor utsträckning påverka våra levnadsvanor men dessa beror även på faktorer som exempelvis utbildning, arbetsvillkor, bostad, ekonomi, funktionalitet och språkkunskaper. Ohälsa förorsakad av levnadsvanor är vanligare i grupper med sämre socioekonomiska förhållanden.

Såväl organisationers förmåga att kommunicera hälsorelaterad information som människors förutsättningar att ta den till sig skiljer sig åt vilket påverkar individers beslut kring hälsa, levnadsvanor och vård.

Sysselsättning och ekonomisk trygghet är viktigt för hälsan och för de allra flesta är arbete den primära källan till inkomster. Vuxna som arbetar har i regel bättre hälsa än de som saknar ett arbete eller annan meningsfull sysselsättning. Gynnsamma arbetsförhållanden stärker personlig utveckling, hälsa och välbefinnande medan en mindre gynnsam arbetsmiljö ökar risken för ohälsa.

Västra Götalandsregionen ska bättre främja goda levnadsvanor och ett hållbart arbetsliv

Västra Götalandsregionen ska skapa förutsättningar för en hälsosam livsstil och goda levnadsvanor hos befolkningen och våra medarbetare.

Det hälsofrämjande och förebyggande arbetet i vården genom till exempel barnavårdscentraler, ungdomsmottagningar, vårdcentraler, barnmorskemottagningar och tandvårdsmottagningar har en central roll. Västra Götalandsregionen ska arbeta utifrån de nationella riktlinjerna för prevention och behandling vid ohälsosamma levnadsvanor som innehåller rekommendationer om åtgärder för att förebygga och behandla sjukdom genom att stödja patienter att förändra ohälsosamma levnadsvanor. Vi ska fördela insatser utifrån behov och det ska vara enkelt för människor att ta hand om sin hälsa. Vår information och kommunikation ska anpassas utifrån varje individs förutsättningar att ta den till sig.

Västra Götalandsregionen ska bidra till hållbart och vidgat deltagande i kultur- och i arbetslivet. Inom det regionala utvecklingsuppdraget ska vi bidra till goda arbetsvillkor och ökad sysselsättning i Västra Götaland. Våra lokaler och miljöer ska vara hälsofrämjande och stimulera rörelseglädje. Västra Götalandsregionen ska ta också ta tillvara på utemiljöns läkande effekt.

Som arbetsgivare ska Västra Götalandsregionen arbeta för en god och hälsofrämjande arbetsmiljö för samtliga medarbetare.

Mål 2: Jämlikhet och lika rättigheter

Orättfärdiga skillnader i såväl livsvillkor som tillgång till mänskliga rättigheter för invånarna i Västra Götaland ska minska till år 2030

Alla människor är, i enlighet med konventionerna om mänskliga rättigheter, födda jämlika och har en inneboende värdighet. Jämlikhet är också en viktig del av det nationella folkhälsomålet som handlar om en god och jämlik hälsa för hela befolkningen.

Invånare i Västra Götaland har olika livsvillkor och förutsättningar. Alla ges till exempel inte samma möjlighet att vara delaktiga i samhället, att ta del av information eller att leva ett hälsosamt liv. Västra Götalandsregionen ska skapa jämlika förutsättningar för både invånare och medarbetare. Vi ska arbeta systematiskt med att identifiera, analysera och åtgärda orättfärdiga skillnader tillsammans med invånarna och medarbetarna. Tillsammans kan vi både riva hinder och hitta nya lösningar som fungerar för fler, till exempel när vi utvecklar vår verksamhet, när vi organiserar oss, när vi bygger och när vi utformar möten med invånare och medarbetare. För att klara det behöver vi också öka vår kunskap om människors förutsättningar och rättigheter.

Den grundläggande principen i Agenda 2030 är "Ingen ska lämnas utanför". Det innebär att om alla insatser inte kan nå alla på en gång ska de som är mest marginaliserade prioriteras. Allra bäst blir det om vi gör rätt och inkluderar de som ska använda vår verksamhet redan från början.

Jämlikhet och lika rättigheter

Främja kunskap om jämlikhet och mänskliga rättigheter

Identifiera och analysera orättfärdiga skillnader

Främja tillgänglig och inkluderande verksamhet

Delmål 2.1: Främja kunskap om jämlikhet och mänskliga rättigheter

Bristande kunskap ger konsekvenser för individer och samhälle

Kunskap om olika människors förutsättningar och rättigheter är viktigt för både enskilda personer och samhället i stort. Kunskapen om vilka rättigheter människor har och hur de kan utkrävas om de inte tillgodoses är ojämnt fördelad i befolkningen.

Människors hälsa och livsvillkor påverkas i hög utsträckning av stereotypa normer för hur vi förväntas vara och fungera i samhället. Normer styr hur arbetsplatser, verksamheter och hela samhället formas. När normerna är öppna och inkluderande skapas goda förutsättningar för varje individ att tillgodogöra sig sina rättigheter och för ett socialt hållbart samhälle. Okunskap om stereotypa normer riskerar däremot att omedvetet bidra till stress, marginalisering och ohälsa för de individer som inte inkluderas.

Västra Götalandsregionen ska bättre främja kunskap om jämlikhet och mänskliga rättigheter

Vi som arbetar i Västra Götalandsregionen ska ha kunskap om hur vi främjar jämlika förutsättningar för invånare och medarbetare, dels för att stärka rättigheterna för varje enskild människa, dels för att arbeta mer resurseffektivt och nå de som behöver oss mest. Vi ska ha nödvändig kunskap om de krav som lagar och regler ställer på oss, till exempel barnkonventionen, diskrimineringslagen eller lagen om de nationella minoriteterna och minoritetsspråk.

Vi ska stärka vår kunskap om hur vi exempelvis ger barn och unga möjlighet till delaktighet och inflytande i frågor som berör dem, hur vi skapar tillgängliga miljöer, bättre främjar jämlikhet, motverkar rasism och rekryterar utan att diskriminera. Hälso- och sjukvårdspersonal ska ha grundläggande kunskap om våld i nära relationer och om hur de ska ställa frågor om våld. Vi behöver veta hur ojämlika strukturer och normer påverkar människors hälsa och livsvillkor samt hur vi aktivt bidrar till att inkludera för att skapa jämlika förutsättningar och riva hinder.

Vi ska också omsätta vår kunskap i praktisk handling för att främja jämlikhet och tillgodose mänskliga rättigheter. Vi ska aktivt informera invånarna, oavsett ålder, om sina rättigheter inom Västra Götalandsregionens verksamheter samt vart det går att vända sig om rättigheterna inte tillgodoses.

Delmål 2.2: Identifiera och analysera orättfärdiga skillnader

Ett systematiskt arbete med att identifiera och analysera skillnader

Offentliga myndigheter i Sverige är skyldiga att veta att de levererar en jämlik service och bidrar till goda och jämlika livsvillkor för alla. Lagen ställer exempelvis krav på att all offentlig statistik ska vara könsuppdelad för att synliggöra om det finns orättfärdiga skillnader mellan kvinnor och män. Det är också viktigt att identifiera andra orättfärdiga skillnader och diskriminering, exempelvis skillnader mellan personer som har kort och lång utbildning, olika bostadsorter, olika socioekonomiska förutsättningar, olika åldrar, könsidentitet, funktionalitet, sexuell läggning, religion, hudfärg eller födelseländer.

Orättfärdiga skillnader i Sverige är bland annat att personer med psykisk sjukdom riskerar att få sämre somatisk vård och att hbtqi-personer beskriver erfarenheter av repressalier på grund av sin sexualitet eller transidentitet. Andra exempel är att afrosvenskar generellt har sämre karriär- och löneutveckling än befolkningen i övrigt med hänsyn tagen till utbildningsnivå samt att personer med nedsatt funktionalitet uteslås från viktiga samhällsfunktioner på grund av bristande tillgänglighet och bemötande.

Detta påverkar i hög utsträckning hur olika människors rätt till kultur, arbete eller bästa möjliga hälsa tillgodoses.

Västra Götalandsregionen ska bättre identifiera och analysera orättfärdiga skillnader

Västra Götalandsregionen ska arbeta systematiskt för att identifiera eventuella skillnader mellan grupper i exempelvis vårdkonsumtion, resande, deltagande i kulturlivet, lön, karriärutveckling och hälsa. Där statistik saknas ska vi sträva efter att komplettera underlagen för att synliggöra skillnader. Vi ska analysera vad skillnaderna kan bero på, om de är ett problem, vilka konsekvenser de kan få för invånare eller medarbetare samt vad vi kan göra för att minska eller kompensera för skillnaderna. Vi ska också analysera konsekvenser av olika beslut och förändringar, exempelvis göra barnkonsekvensanalyser eller analysera konsekvenser för jämlikhet och hälsa.

Tillgänglighetsdatabasen är ett verktyg som ska användas av verksamheterna i Västra Götalandsregionen för att systematiskt analysera tillgänglighet i den fysiska miljön, i våra lokaler och i utemiljöer. Tillgänglighetsdatabasen ger invånare och besökare möjlighet att utifrån sina förutsättningar själva förbereda och planera besök.

Delmål 2.3: Främja tillgänglig och inkluderande verksamhet

Inkludering skapar mer jämlika livsvillkor

Alla offentliga myndigheter har skyldighet att arbeta inkluderande och möta varje människa utifrån vars och ens behov. Inkludering handlar om att utveckla miljön, verksamheten och bemötandet för att passa varje individs förutsättningar och för att säkerställa att vi inte utesluter individer och grupper. Det kan finnas många hinder för att ta del av hälso- och sjukvård, kollektivtrafik, kultur eller att vara inkluderad på arbetsplatsen på jämlika villkor. Bristande tillgänglighet kan handla om fysiska hinder, om geografiska avstånd eller hinder som ställer krav på kunskap, förståelse, språk, ekonomi eller tillit. Det kan också handla om uteslutande normer i bemötande kring exempelvis sexualitet, kön, religion eller språk.

Västra Götalandsregionen ska bättre främja tillgänglig och inkluderande verksamhet

De orättfärdiga skillnader som vi i Västra Götalandsregionen identifierar och kan påverka ska vi så långt som möjligt också åtgärda.

I Västra Götalandsregionen ska vi planera med människan i centrum i samverkan med de som berörs. Alla människor oavsett förutsättningar ska kunna ta del av verksamheten på jämlika villkor. Det gäller såväl vårt bemötande som våra lokaler, miljöer, digitala verktyg och vår information. Vi ska åtgärda så kallade enkelt avhjälpta hinder och skapa en tillgänglig miljö. Vår information ska vara tillgänglig och inkluderande, det innebär att den ska finnas i tillgängliga format och på relevanta språk, däribland de nationella minoritetsspråken samt att vi ska använda bilder och texter som speglar hela befolkningen. Vi ska använda tolk när det behövs och barn ska inte tolka åt sina närstående. Vi ska arbeta aktivt för att nå grupper och individer som är i behov av vår verksamhet men som vi idag inte når. Vi ska bemöta varje människa utifrån hens förutsättningar och med hänsyn till hur personen själv vill definiera sig utifrån exempelvis könsidentitet eller etnicitet.

Som arbetsgivare ska Västra Götalandsregionen arbeta med aktiva åtgärder mot diskriminering för att skapa jämlika förutsättningar för medarbetare kopplat till lagens samtliga sju diskrimineringsgrunder. Alla medarbetare i Västra Götalandsregionen ska kunna nå sin fulla potential i vår organisation oavsett kön, ålder, könsidentitet, etnisk tillhörighet, religion, funktionalitet eller sexuell läggning.

Mål 3: Tillit, trygghet och delaktighet

Tillit, trygghet och delaktighet bland invånarna i Västra Götaland ska öka till år 2030

Tillit, trygghet och delaktighet är centrala delar av ett socialt hållbart samhälle. Det är också principer för att uppfylla de mänskliga rättigheterna. Kontroll, inflytande och delaktighet är ett av målområdena under det nationella folkhälsomålet.

Människor som har tillit till staten tenderar även att lita mer på andra människor. Samhällen med hög nivå av tillit har också en bättre folkhälsa. I ett socialt hållbart samhälle fungerar tillit som ett sammanhållande kitt. Tillit mellan människor har flera positiva effekter, medan bristande tillit bidrar till misstänksamhet, segregation och korruption.

Dialog mellan invånare och beslutsfattare kan bidra till ökad tillit.

Dialogen ska vara bred och fånga upp synpunkter från befolkningen eller medarbetarna som helhet. Dialogen ska också lyssna särskilt på röster från de grupper vars erfarenheter annars inte blir beaktade i samhällsutveckling, verksamhetsutveckling eller på arbetsplatsen. Särskild uppmärksamhet kan exempelvis behöva riktas till barn, äldre, hbtqi-personer, boende i glesbygd, personer som tillhör de nationella minoriteterna eller som har någon form av funktionsnedsättning.

Ett viktigt uttryck för tilltron till samhället och demokratin är att invånarna i Västra Götalandsregionen utnyttjar rätten att rösta. Ett högt valdeltagande är ett av de tydligaste tecknen på en väl fungerande demokrati.

Tillit, trygghet och delaktighet

Främja ansvarstagande och transparent organisation

Främja frihet från våld, hot, kränkningar och tvång

Främja medskapande och dialog

Delmål 3.1: Främja ansvarstagande och transparent organisation

Varför ansvar och transparens?

Ansvarstagande och transparenta myndigheter är en central del av de mänskliga rättigheterna och rättsstatens principer och stärker den allmänna tilliten i samhället. När myndigheters bemötande bygger på respekt, likvärdig service och likvärdig fördelning av resurser stärker det individens egenmakt och tilliten till andra. Det ökar möjligheten för inflytande och inkludering. En transparent organisation med god insyn för invånarna minskar risken för korruption och misstänksamhet. Det minskar i sin tur belastningen av frågor eller överklaganden kopplat till otydligheter. I ett samhälle med hög tillit tenderar det mesta att gå snabbare, smidigare och effektivare.

I Sverige finns lagar som beskriver hur offentlig sektor ska arbeta för att vara ansvarstagande och transparent, till exempel regeringsformen, förvaltningslagen och språklagen. Offentlighetsprincipen är en grundläggande princip för Sveriges statsskick, och innebär bland annat att alla har rätt att ta del av allmänna handlingar.

Västra Götalandsregionen ska bättre främja en ansvarstagande och transparent organisation

Västra Götalandsregionen är en stor organisation som kan vara svår att överblicka. Det är viktigt att vi är transparenta med vem som fattar beslut, om och hur beslut kan överklagas, var invånare kan vända sig med frågor eller synpunkter och hur invånare kan få kontakt med politiker och tjänstepersoner för dialog. Vi ska arbeta med klarspråk för att både beslutsfattare och tjänstepersoner ska vara trygga med att våra beslut och prioriteringar är transparenta och begripliga.

Västra Götalandsregionen ansvarar inte bara för den egna organisationen, utan måste också se till att alla våra inköp och investeringar bidrar till en hållbar utveckling i samhället i övrigt. Vi ska ställa etiska och sociala krav i samtliga upphandlingar och systematiskt följa upp de krav vi har ställt.¹⁶ Västra Götalandsregionens inköp ska bidra till en hållbar konsumtion och produktion såväl i vårt eget län som globalt.

Som arbetsgivare ska vi vara transparenta och ansvarstagande. Vi ska ha tydliga kriterier vid rekrytering, för karriär- och löneutveckling. Vi ska också ta socialt ansvar för att skapa möjligheter till arbete och egen försörjning för personer som står långt från arbetsmarknaden.

Delmål 3.2: Främja frihet från våld, hot, kränkningar och tvång

Frihet från våld är en fråga om rättigheter, hälsa och demokrati

Frihet från våld är i sig en mänsklig rättighet som också skapar förutsättningar för att kunna ta del av andra mänskliga rättigheter. Att invånarna känner sig trygga i sitt eget hem, i sitt närområde och i samhället är en förutsättning för social hållbarhet.

Människor utsätts för fysiskt, psykiskt och sexuellt våld i många och skiftande sammanhang, både fysiskt och digitalt. Kvinnor utsätts till exempel oftare än män för våld i hemmet. Barn utsätts i hemmiljö, men också i skola och på nätet. Hälso- och sjukvårdspersonal rapporterar högre utsatthet för våld och kränkningar av patienter eller deras närstående. Ibland utsätter också medarbetare i Västra Götalandsregionen andra eller varandra för olika former av kränkningar. En annan växande form av våld är brott med hatbrottsmotiv¹⁷ som ökar i det offentliga rummet. Även prostitution och människohandel, som syftar till att utnyttja människor för sexuella ändamål eller till tvångsarbete ökar.

Allt våld är ett hot mot det demokratiska samhället i allmänhet, och i synnerhet hot och hat mot förtroendevalda. Det kan leda till att färre vågar vara politiskt aktiva, engagera sig i politiskt känsliga frågor eller delta i den offentliga debatten. I FN:s granskningar av Sverige lyfts också överanvändning av tvång i psykiatriska verksamheter som en form av våld. I granskningarna har Sverige fått kritik kopplat till brister i både användning och uppföljning av tvångsmetoder.

¹⁶ Enligt upphandlingsmyndigheten handlar sociala hänsyn om att "bidra till att använda skattemedel på ett ansvarsfullt sätt, exempelvis säkerställa schyssta arbetsvillkor för personer som ska utföra offentliga kontrakt eller bidra till full delaktighet i samhället för personer med funktionsnedsättning."

¹⁷ Hatbrott innebär att någon angriper en person eller en grupp av människor på grund av deras uppfattade ras, hudfärg, etniska bakgrund, trosbekännelse, sexuella läggning eller könsöverskridande identitet eller uttryck.

Västra Götalandsregionen ska bättre främja frihet från våld, hot, kränkningar och tvång

I Västra Götalandsregionen ska vi ta ansvar för att tidigt upptäcka och skydda invånare och medarbetare från våld inklusive hot, kränkningar, tvång, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution samt människohandel. I vården ska vi ställa rutinmässiga frågor om våld, erbjuda vård och stöd till de som utsatts samt dokumentera skador. På så sätt bidrar vi också till en ökad lagföring av våldsutövare. Västra Götalandsregionen ska också arbeta systematiskt för att motverka kränkningar, trakasserier, hot och våld mot förtroendevalda.

Medvetenhet om mänskliga rättigheter ska integreras i psykiatrin. Detta innebär till exempel ökad delaktighet för patienten och minskad användning av tvångsmetoder. Inom psykiatrin arbetar Västra Götalandsregionen aktivt med en nollvision om tvångsåtgärder.

I enlighet med arbetsmiljö- och diskrimineringslagen har Västra Götalandsregionen som arbetsgivare och som utbildningsanordnare ansvar för att motverka kränkningar och sexuella trakasserier. Vi ska ha rutiner för arbetet som alla ska känna till och kunna tillämpa.

Delmål 3.3: Främja medskapande och dialog

Delaktighet främjar hälsa och tilltro till samhället

Knappt en femtedel av den vuxna befolkningen i vårt län anser att de har ganska eller mycket goda möjligheter att påverka politiska beslut i Västra Götalandsregionen. Intresset för politik har ökat bland unga, men få känner att de kan påverka.¹⁸

Att vara delaktig och inkluderad i frågor som berör en själv, ens egen situation och samhällets utveckling är en mänsklig rättighet genom hela livet. Delaktighet är i sig hälsofrämjande och ökar människors engagemang samt tilltron till det demokratiska systemet. Medskapande i samhälls- och verksamhetsutveckling är också en förutsättning för effektivt resursutnyttjande. Genom att involvera användaren säkerställs att de tjänster som tas fram fungerar och uppskattas av dem som verksamheten finns till för.

Västra Götalandsregionen ska bättre främja medskapande och dialog

I Västra Götalandsregionen ser vi varje människa, oavsett ålder, som en person med resurser, kunskap och förmågor. Vi ska skapa förutsättningar för delaktighet för medarbetare, patienter, resenärer och besökare samt i dialog och samråd med invånare i länet. I idéutformning, planering och utveckling ska de som berörs direkt eller indirekt kunna delta utifrån sina egna förutsättningar.

Västra Götalandsregionens verksamheter ska arbeta i medskapande dialog i partnerskap med invånare och det civila samhället. I all dialog ska det vara tydligt vad dialogen handlar om, vad som är möjligt att påverka och hur beslut kommer att fattas. Dialogen ska beaktas i det fortsatta arbetet och resultatet ska återkopplas till de som medverkat. Dialog ska kunna initieras av både Västra Götalandsregionen själva men också av invånarna.

I hälso- och sjukvården ska vi använda ett personcentrerat arbetssätt. Att arbeta personcentrerat innebär att arbeta i partnerskap med patienten och att se hen som en person som är mer än sin sjukdom. Detta partnerskap ger positiva effekter för både individ och organisation.

Genom att systematiskt samverka, medskapa och föra dialog når vi ett hållbart arbetsliv, hållbara beslut och stärkt egenmakt för invånarna och medarbetarna.

¹⁸ Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, www.mucf.se 20-05-15.

